

## N:o 15.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande af vissa områden från förra häradshöfdingbostället Löfsta n:r 1 i Södermanlands län; gifven Stockholms slott den 22 december 1911.*

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att, sedan fem till förra häradshöfdingbostället 1 mantal Löfsta n:r 1 i Vagnhärads socken af Södermanlands län hörande, å en i statsrådsprotokollet omnämnd karta med litt. B, C, D, E och F betecknade områden blifvit i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett i samma protokoll omförmäldt förslag genom ägostyckning från egendomen afskilda, berörda områden må hvart för sig upplåtas, de med litt. B och C betecknade genom försäljning å offentlig auktion till den högstbjudande under de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1913 samt de med litt. D, E och F betecknade enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

**GUSTAF.**

*Alfred Petersson.*

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans  
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22  
december 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,  
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,  
Statsråden: PETERSSON,  
SCHOTTE,  
BERG,  
BERGSTRÖM,  
friherre ADELSWÄRD,  
PETRÉN,  
STENSTRÖM,  
LARSSON,  
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Vid en den 7 september 1910 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1913 af förra häradshöfdingbostället 1 mantal Löfsta n:r 1 i Vagnhärads socken af Södermanlands län, hvilken egendom lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, hafva uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning från egendomen af vissa områden.

Med anledning häraf har domänstyrelsen underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver berörda förrättning samt öfriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Gustaf Indebetou år 1910 öfver egendomen upprättad karta med tillhörande beskrifning äfvensom ett styckningsförslag.

Af handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen vid sjön Sillen, 1.3 nymil från Gnesta och Mölnbo järnvägsstationer och 1.7 nymil från Trosa, innehåller enligt ägobeskrifningen en sammanlagd areal af 301 hektar 34.6 ar.

Å egendomen finnas fem med kronan tillhöriga byggnader försedda torp, benämnda Högberga, Ängstugan, Gärdesbacken, Kullen och Sandbrink, af hvilka de två förstnämnda brukas under hufvudgården, då torpare därå ej kunnat anskaffas.

Kronans hus å torpen bestå af stugubyggning och erforderliga uthusbyggnader. Följande öfverloppshus, ej tillhörande kronan, finnas å torpen, nämligen å Sandbrink ett lider, å Ängstugan ett lider och en källaröfverbyggnad samt å Gärdesbacken ett »vagnsläger». Då torpen ej längre syntes kunna lämna dagsverksskatt och vore belägna för långt bort från hufvudgården för att med fördel kunna brukas därifrån samt då härtill komme, att torpen snart behöfde ombyggas, hvilket ställde sig för kronan väl dyrt, hafva uppskattningsmännen föreslagit torpens försäljning och därvid tillika framhållit, att en sådan komme att underlättas genom de nu befintliga byggnaderna, som för tillfället vore fullt användbara.

För försäljning hafva torpen ansetts böra få följande områden, upptagna i ofvanberörda enligt uppskattningsmännens anvisningar uppgjorda styckningsförslag, nämligen:

Högberga, betecknad med litt. B, ägofigurerna n:r 126—134, 136—139 samt delar af ägofigurerna n:r 135 och 160 med en areal af 17 hektar 64.8 ar, däraf 8 hektar 27.4 ar tomt och åker, 12.5 ar äng, 9 hektar 24.7 ar hag- och skogsmark och 0.2 ar impediment,

Ängstugan, betecknad med litt. C, ägofigurerna n:r 140—159 samt delar af ägofigurerna n:r 135 och 160 med en areal af 21 hektar 21.1 ar, däraf 7 hektar 45.6 ar tomt och åker, 13 hektar 70.6 ar betes- och skogsmark och 4.9 ar impediment,

Gärdesbacken, betecknad med litt. D, ägofigurerna n:r 110—112, 161, 166—186, 188—202, 205—218 samt delar af ägofigurerna n:r 97, 160, 162, 163, 165, 187, 203 och 204 med en areal af 23 hektar 40 ar, däraf 5 hektar 72.9 ar åker, 6 ar äng, 17 hektar 60.6 ar betes- och skogsmark och 0.5 ar impediment,

Kullen, betecknad med litt. E, ägofigurerna n:r 117, 219—234, 236 och 237 samt delar af ägofigurerna n:r 97, 116, 118, 162 och 235 med en areal af 16 hektar 4.3 ar, däraf 5 hektar 75.5 ar tomt och åker, 10 hektar 28.5 ar betes- och skogsmark samt 0.3 ar impediment, samt

Sandbrink, betecknad med litt. F, ägofigurerna n:r 238—290 samt

delar af n:r 118 och 119 med en areal af 15 hektar 74.6 ar, däraf 4 hektar 61.7 ar åker, 10.6 ar äng, 11 hektar 1.9 ar betes- och skogs- mark och 0.4 ar impediment.

Dessutom hafva för hufvudgårdens och torpens gemensamma behof uttagits vissa områden till nödiga vägar med en sammanlagd areal af 2 hektar 44.2 ar.

De till försäljning föreslagna torpen hafva af uppskattningsmännen åsatts följande saluvärden, nämligen: Högberga 7,320 kronor, däraf 2,800 kronor för växande skog, Ängstugan 8,100 kronor, däraf 4,200 kronor för växande skog, Gärdesbacken 6,600 kronor, däraf 3,600 kronor för växande skog, Kullen 5,100 kronor, däraf 2,400 kronor för växande skog, samt Sandbrink 4,200 kronor, däraf 1,700 kronor för växande skog. Torpen hafva ansetts betinga i arrende respektive 160, 150, 120, 120 och 100 kronor.

Beträffande sättet för torpens upplåtande hafva uppskattningsmännen föreslagit, att då torpen Högberga och Ängstugan, hvilka, på sätt ofvan meddelats, för närvarande brukades under hufvudgården, sträckte sig ned till stranden af den natursköna sjön Sillen och följaktligen skulle röna större efterfrågan, dessa båda torp borde utbjudas å offentlig auktion enligt de i nådiga brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor. De öfriga torpen syntes däremot böra upplåtas enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar.

På därom gifven anledning har landtmäteristyrelsen i skrifvelse till domänstyrelsen den 2 maj 1911 bland annat meddelat, att sådant hinder, som omförmäles i 2 paragrafen 2 momentet ägostyckningslagen, icke förefunnes mot ifrågavarande egendoms styckning.

Såväl Kungl. Maj:ts befallningshafvande som domänstyrelsen hafva biträdt uppskattningsmännens förslag.

Åberopande hvad i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att, sedan ifrågavarande fem med litt. B, C, D, E och F betecknade områden blifvit i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvan omförmälda förslag genom ägostyckning från egendomen afskilda, berörda områden må hvart för sig upplåtas, de med litt. B och C betecknade genom försäljning å offentlig auktion till den högstbjudande under de i nådiga brefvet den 29 maj 1874 stadgade villkor med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1913 samt de med litt. D, E och F betecknade enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade

grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i nådiga brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder meddelade närmare bestämmelser.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga — — — vid detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:  
*Ernst Öberg.*